

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سوالات

سال ششم - شماره ۱۵۵۴

۵ شنبه ۱ تیر ماه ۱۳۲۹

روزنامه پستی
مدیر: سید محمد باقی

صفحه ۱

دوره شانزدهم قانونگزاری
شماره مسلسل ۳۶

۲ ساعت

رئیس - نسبت بصورت جلسه پیش اعتراضی نیست؟ آقای پیراسته.
پیراسته - بنده غیبتم با اجازه بود و قبلا از مقام ریاست اجازه گرفته بودم مریض بودم و برای معالجه و استراحت هم قبلا اجازه گرفته بودم دستور بفرمائید که با اجازه قید کنند.

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۳۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۸ خرداد ماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

رئیس - اصلاح میشود. آقای جمال امامی
جمال امامی - بنده فرصت خواندن صورت جلسه را ندارم حوصله اش را هم ندارم آقایان نمایندگان به بنده مراجعه کردند صورت جلسه مقابل را به بنده ارائه کردند همه اش تعریف شده. همه اش غلط نمیدانم آقایان تند نویسا قصور میکنند یا تقصیر زیرا باید توجه کرد منبع ما اظهارات خیلی مهمی در این مجلس خواهیم کرد باید اینها را متوجه باشند که نه تصور بورزند نه تقصیر (نورالدین امامی - مربوط به مطبوعه است) خیر در نوشتن است
رئیس - اگر اشتباهاتی رخ بدهد آقایان نمایندگان اینجا تذکر میدهند اصلاح میشود برای همین است که سؤال میشود اگر نظری هست بفرمائید دیگر نظری نسبت بصورت جلسه نیست؟ آقای نریمان بفرمائید
نریمان - بنده در جلسه گذشته با اجازه مقام ریاست در کمیسیون بودجه بودم غائب نبودم با اجازه بوده است

رئیس - صحیح است منم اجازه دادم با اجازه هم نوشته اند
رئیس - آقای دکتر شایگان
دکتر شایگان - در صورت مجلس بعضی کلمات را اشتباه شنیده اند و آنها را اگر اجازه بفرمائید بنده بنویسم بدم اصلاح کنند چون متعدد است و باعث گرفتار وقت مجلس خواهد شد (احترام

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان، دکتر مصدق، دکتر بقائی
- ۳ - بیانات آقایان وزیر راه و نخست وزیر در جواب مطالب قبل از دستور
- ۴ - مذاکره در باب ارجاع موضوع نطق به کمیسیون مخصوص
- ۵ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر
- ۶ - بقیه مذاکره راجع با ارجاع موضوع نطق به کمیسیون
- ۷ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر جنگ
- ۸ - بیانات آقایان وزیر فرهنگ و رئیس راجع با اعتصاب دانشجویان
- ۹ - تقدیم لایحه یک دوازدهم بوسیله معاون وزارت دارائی با قید فوریت و تصویب فوریت آن
- ۱۰ - اجرای مراسم تحنیف از طرف آقای خزیمه علم ۱۱ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

* *

مجلس دو ساعت و چهل دقیقه قبل از ظهر بر ریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

- ۱ - تصویب صورت مجلس
رئیس - صورت غائبین جلسه گذشته قرائت می شود.
(بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه آقایان حسین فرهودی، محسن طاهری، حماد تربتی، طباطبائی، اورنگ، دکتر امینی، اسکندری، مصنف.
- غائبین بی اجازه آقایان صفوی، پیراسته، تیمورتاش، کورافلی، جواد مسعودی، قهرمان، اقبال، دکتر مصباح زاده، تولیت، دکتر طباطبائی، دکتر سید امامی، حسن اکبر، حاضقی، مددل، دکتر مجتهدی، امیر افشاری، شهاب خسروانی، دیر آمدگان با اجازه - آقای شوشتری آخر وقت ۲ ساعت، آقای محمود نریمان آخر وقت

غائبین مذاکرات مشروح سی و هفتمین جلسه از دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

بازار و مصنوع دشمنان ملک و ملت است بتوانند قانون اساسی یعنی خوبهای رادمردان و آزادبخواهان ایران را پایمال کنند .

توضیح واضح - نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مستحضرنذا زمانیکه ملت ایران بتواند آزادانه اظهار عقیده کند مجلس شورای ملی تحت فشار و شکنجه همال اجنبی که ناچار باید لباس دیکتاتوری بپوشد برتن کنند قرار نخواهد گرفت و عرق اسلابت و ایرانیت نخواهد گذارد که هیچ فردی از افراد این مملکت بضرر ملت خود قسمی بردارد .

۴ - بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر مصدق ، دکتر بقائی

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای مکی بفرماید .

رئیس - جناب آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - حضرت آیت الله کاشانی پیام داده اند (کشاورز صدر - بلندتر بفرماید) که بنده پیام ایشان را برض آقایان محترم میرسانم . بسم الله - الرحمن الرحیم . شانزده ماه پیش اینجناب را بر خلاف حق و قانون بدون تصویب معاکمه با وضع فجیبی که حتی در حکومتهای جابر استبدادی هم کمتر سابقه دارد شبانه تبعید کردند و چون باعث تأثر هر شنونده است نمیخواهم عملیات وحشیانه مشتی جاسوسان بیگانه را در آن شب شرح بدهم .

اگر این ظلم عظیم و ستکاری بیخیز مینتی بر عمل شخصی بود و بی حقوق ملت ایران بستگی نداشت ابدأ در صد اظهار آن بر نمی آمد ولی از آنجا که تبعید اینجناب مطلقاً جنبه شخصی نداشته و صرفاً برای ارهاب مردم و انصراف ملت ایران از مطالبه حقوق مفصوبه خود و تهیه مقدمات حکومت استبدادی و خود سری و سلب آزادی که شرع مقدس و قانون اساسی برای عموم ملت ایران شناخته است بعمل آمده ناچارم عمل تبعید خود را بوسیله مجلس شورای ملی بسمح ملت ایران و ملت آزاده جهان برسانم . وقتیکه مسئله نفت مطرح شد وظیفه دینی و ملی خود دانستم که نظر ملت ایران را در باب مظالم شرکت نفت و حقوق مفصوبه ملت ایران در ظل اعلامی ای منتشر کنم و جدا استیفاء حقوق از دست رفته آنها را بخواهم و مخالفت مردم را با هر قرار داد یا عملی که مشر بر تثبیت و تأیید عقد اکراهی غیر نافذ سنه ۱۳۱۲ شمسی مطابق با سال ۱۹۳۳ میلادی باشد اظهار نمایم از طرف دیگر چون بیگانگان و عمال داخلی آنها برای تأمین افراض خائنه خود محتاج با اقدامات مخفیان و بر زمین سازهایی خطرناک منجمله تغییر قانون اساسی بودند و از علاقه شدید ملت ایران بقانون اساسی و عقاید اینجناب در اینباب مطلع بودند پس شواستند بهر بهانه ای که باشد برای امکان تشکیل مجلس مؤسسان و تغییر قانون اساسی مرا از ایران دور کنند زیرا مطمئن بودم که با وجود اینجناب و مملکت مشکل است باسانی بتوان بوسیله مجلس و مملکتی و بی اساسی که روح ملت ایران هم از آن

بیزار و مصنوع دشمنان ملک و ملت است بتوانند قانون اساسی یعنی خوبهای رادمردان و آزادبخواهان ایران را پایمال کنند .

توضیح واضح - نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مستحضرنذا زمانیکه ملت ایران بتواند آزادانه اظهار عقیده کند مجلس شورای ملی تحت فشار و شکنجه همال اجنبی که ناچار باید لباس دیکتاتوری بپوشد برتن کنند قرار نخواهد گرفت و عرق اسلابت و ایرانیت نخواهد گذارد که هیچ فردی از افراد این مملکت بضرر ملت خود قسمی بردارد .

باین مناسبت اجانب بهتر و مؤثر ترین وسائل پیشرفت مقاصد شوم خود را در علم کردن يك فرد مطلق العنان میدانند که بدست او مشروطیت و دموکراسی را تعطیل و باغی و قانون را برای مردم واجب و محترم شناخته پشت پا زده و افراض فاسده خود را بر مردمی که از نعمت آزادی محروم شده اند تحویل نماید .

باین مناسبت اجانب بهتر و مؤثر ترین وسائل پیشرفت مقاصد شوم خود را در علم کردن يك فرد مطلق العنان میدانند که بدست او مشروطیت و دموکراسی را تعطیل و باغی و قانون را برای مردم واجب و محترم شناخته پشت پا زده و افراض فاسده خود را بر مردمی که از نعمت آزادی محروم شده اند تحویل نماید .

چند جمله بیان میکنم .
اعلامیه های اینجناب یکی علیه غصب حقوق ملت ایران از طرف شرکت نفت و اعمال دسائس متنوع و رنگارنگ و دیگر علیه تغییر قانون اساسی و خط مشی مستمره اینجناب در مبارزه با زور و قلدری و بی اعتنائی بقوانین عمومی مملکت و لعاب کشتگی طبقه حاکمه و مزدور عقیده و نظریه اینجناب را باالصراحه روشن ساخته و معلی برای هیچگونه ابهامی باقی نگذاشته و مردم ایران را از نیات اینجناب مستحضر نموده ملت ایران عموماً مردم تهران خصوصاً که تردیدی در نیات عقیده و نیات این جانب نداشته اند هر وقت فرصت بدست آورده اند جداً از عقاید این جانب پشتیبانی کرده و در مبارزات اجتماعی تأیید نموده اند .

چنانکه خاطر نمایندگان مستحضراست زمانیکه در تبعید بسر میبردیم با انتخاب اینجناب یکبار به نمایندگی ستا و دو بار بپناهندگی مجلس شورای ملی و هم با تظاهرات و تمایلی که در ورود اینجناب بتهران از خود ابراز کردند نشان دادند که زبان اینجناب زبان ملت ایران است و آنچه گفته و نوشته ام و هر عمل اجتمایی که بدان اقدام کرده ام به نمایندگی آنها و به تبعیت از افکار و عقاید آنها است .

اکنون نیز بشابه تکلیف دینی و ملی و وظیفه اجتمایی بار دیگر بوسیله مجلس شورای ملی عقاید ملت ایران را در چند جمله بسمع عالیان میرسانم اولاً - نفت ایران متعلق بملت ایرانست و بر ترتیبی که بخواهد نسبت به آن رفتار میکند و قرارداد غیر قانونی که با گراه و اجبار تحمیل شود هیچ نوع ارزش قضائی ندارد و نمیتواند ملت ایران را از حقوق مسلمه خود محروم کند .

ثانیاً - مجازات کسانی را که برخلاف قانون و عدالت و بدون هیچ گناه باعث تبعید اینجناب و

کسانیکه با کشتن نطفه آزادی مانع کشف دسوسه خائنین و ستعماران شده با رعایت مقررات قوانین عمومی تحت نظر و مراقبت عده ای از کلاسه محترم مجلس خواستارم .

ثالثاً - ملت ایران مشروطیت را با خون خود گرفته و زیر بار استبداد و دیکتاتوری نیرو دوالبته باخون خود هم از آن دناخ خواهد کرد .

رابعاً - مجلس مؤسسان با کفایتی که همه از جریان انتخابات آن مسبقند که چگونه با زور سر نیزه صورت گرفته اعتبار و اثری ندارد و السلام علی من اتبع الهدی . سید ابوالقاسم کاشانی .

این هم عقیده یکی از بزرگترین رؤساء روحانیت است که برض آقایان محترم رسید بنا بر این معلوم نیست که باین دستگاه کدام يك از طبقات این مملکت موافقتد اگر عقیده متقدمین را نسبت بتجدید نظر در قانون اساسی بخواهند این است که مرقوم فرموده اند و جناب آقای بهجانی هم که فرزند یکی از مؤسسين مشروطیت ایران و در این مجلس نماینده مردم طهرانند و همچنین حضرت آیت الله آقای آقا میرزا سید محمد بهجانی هم همان موقع این نظریه را تأیید فرموده اند .

و چنانچه عقیده متقدمین را بخواهند استنباط کنند این دسته و بلکه هیچ فردی از افراد این مملکت حاضر نیست که قانون اساسی با آن طرزیکه مجلس مؤسسان تشکیل شد تغییر کنند من نمیدانم چرا آقایان محترم در تصویب طرحی که جلسه قبل پیشنهاد کرده ام تأمل فرمودند .

در صورتیکه تصویب طرح من بزرگترین خدمتی بود که این مجلس میتواند بمقام سلطنت و مردم این مملکت بکند بمقام سلطنت از این نظر که نفاق و اختلافی که امروز بین چند نفر رأی دهند باصل ۴۸ تجدیدی و ملت ایران است مرتفع شود رفع محظور از مقام سلطنت بعمل آید از کجاست و پیش نیاید که از مقام سلطنت انحلال مجلس را بخواهند و همه میدانیم که مجلس شورای ملی هر قدر هم که بد باشد وجودش بهتر از نبودن است و با اوضاع کنونی دنیا هر پادشاه و هر رئیس مملکت هر قدر که بتواند برای خود کمتر ایجاد مسئولیت کند در صلاح خود او و اصلاح ملت است .

و اما نسبت بسایر مطالب هم میدانند که دنیای امروز دو طرز با دو رویه سیاست اداره میشود رویه مکتب قدیم این است که بعضی ازدول بزرگ با يك عده از مردم متنفر و يك عده مردم جاه طلب و مردمی که نفع و فایده خود را بر ضرر يك جامعه ترجیح میدهند سازش کنند و نفوذ خود را در ممالک کوچک و ناتوان بوسیله این اشخاص مستقر نمایند و این عده از مردم هم بواسطه اینکه تحت العیای واقع میشوند از هر گز ظلم و تعدی و بی عدالتی نسبت بموطنان خود و افراد مملکت خودداری ننمایند و بر خلاف رویه مکتب جدید این است که با اکثریت مردمی که ناراضی هستند بسازند و آنها را بر علیه حکومت تحریک کنند و با عده که برای افتاه آن دسته ظالم خدا ناخشناس میدهند در مملکت

استبلا پیدا نمایند نفوذ خود را برقرار نایند .

من یقین دارم اگر خودمان در اوضاع کنونی تجدید نظر کنیم و در این وضعیت دلغراش تغییراتی ندیم خواهی خواهی وضعیت کنونی هاقت بر ضرر ما تمام میشود این بود که پیشنهاد کردم در وهله اول اختلافی که بین مجلس مؤسسان و ملت ایران واقع شده و اگر این اختلاف رفع نشود بضرر ملیحضرت همایون شاهنشاهی تمام میشود بوسیله تفسیر در اصل ۴۸ قانون اساسی مرتفع شود و در یکی از جلسات خصوصی که صحبت از اصلاحات پیش آمد پیشنهاد کردم . نفر از نمایندگان مورد توجه مردم و با شهامت انتخاب شوند و در طرف مدت معینی اوضاع و احوال کلیه وزارتخانه ها و بنکاه های دولتی را تحت مطالعه قرار داده گزارش خود را بمجلس بدهند که گزارش مزبور از طرف مجلس شورای ملی اساس اصلاحات شود این هم مورد توجه واقع نشد .

و باز پیشنهاد کردم که تا در قانون انتخابات و قانون مطبوعات و حکومت نظامی تجدید نظر نشود و آنها بر طبق آمال و آرزوی ملت ایران اصلاح نشود لایحه نفت مخصوصاً لایحه ساعد و کس که از فرط کسی بذاتمه هیچک از افراد خواه با شرکت نفت دوست باشند یا دشمن سازگار نیست مطرح نشود آن هم مورد توجه واقع نشد . و من نمیدانم که بالاخره این مجلس برای اصلاحات این مملکت برای این که این مردم رضایتی که سراسر مملکت را گرفته است و ممکن است روزی این دستگاه فاسد را بکلی منفجر کند چه فکری کرده است .

من از نظر این که یکی از افراد این مملکت و یکی از نمایندگان این ملت استدعا میکنم که در این باب پیش از این مسامحه روا ندارند و هر چه زود تر تصمیمی که در صلاح پادشاه و مردم و مملکت است اتخاذ فرمایند من یقین دارم که این مسامحه بضرر ما تمام میشود و مجلس روزی بفکر اصلاحات خواهد افتاد که کار از کار بگذرد .

عرض کنم من شنیده ام آقای منصور میخواهند امروز لایحه نفت را بمجلس پیشنهاد کنند من از شما سؤال میکنم شما یک نفر وزیر مشول این مملکت هستید وقتیکه مجلس یازدهم باین لایحه رأی نداد وقتیکه نمایندگان مخالف انتخاب شدند و بمجلس آمدند و فرزندنام حقیقی ملت ایران بوده که بر علیه آن لایحه شده من آقای منصور را خیلی زرنک میدانم ولی باین اندازه زرنک نمیدانم که يك نخست وزیری از خود سلب مسئولیت بکند و يك لایحه ای که نخست وزیر سابق بمجلس آورده و مردود بوده ایشان امروز بمجلس بیایند و شأن خود را از زیر بار مسئولیت خالی بکنند . منصور جنابعالی خیلی زرنک هستید و ما هم نماینده ملت هستیم و از شما خیلی زرنکتریم ما معال است که بگذاریم که این لایحه ای که شما باین ترتیب میخواهید بیایید باین صورتیکه هیچ قانونیت ندارد در مجلس تقدیم شود وزیر مشول باید لایحه ای که میآورد بگوید این عقیده من است من از

این ملت حقوق بگیرم من از برنامه منافع بشمار میبرم من از این مملکت استفاده بسیاری کرده ام و امروز وقتیکه وزیر مشول هستم این عقیده من است این صلاح ملت است رفتم مذاکره کردم باین جا رسانیدم و کار را صلاح مملکت تمام کردم آمده ام پیشنهاد میکنم و اینجا میکوم باین لایحه رأی بدهید در دنیا همچو نخست وزیر مشولی دیده نشده که بیاید از زیر بار شاه خالی کند بگوید من مربوط نیستم خودتان میدانید من مربوط نیستم این نمایندگان هستند که باید بر علیه کیانی حرف بزنند این وظیفه نخست وزیر دولت مشروطه است اگر جنابعالی نمیدانید خودتان بروید تحقیق کنید به یقین وزیر دولت دیگر نخست وزیر آن دیگر در مقابل مجلس شورای ملی چهطور انجام وظیفه میکنند خیلی سهل است که ایشان بیایند شانه از زیر بار مسئولیت خالی بکنند برای اینکه دو ماه پیشتر دسر کارمانندو حقوق بیشتر بگیرند ولی هیچ آدم شرافتمندی همچو کاری نمیکند شما وزیرید شما نخست وزیرید وظیفه شما این است که بروید با کیانی مذاکره کنید و بگویید که این لایحه در مجلس یازدهم مورد توجه ملت ایران واقع نشد ملت ایران با این لایحه موافقت نبود و این نمایندگان کدر تهران انتخاب شدند نمایندگان مخالف این لایحه بودند و این يك رفتار نامعوم بود بیاید پیشنهاد خودتان را در صلاح عمومی و در صلاح این مملکت در صلاح صلح بین المللی امروز ایران آقا بکمالی است که وثیقه صلح بین المللی است شما این را بدانید که اگر این لایحه نفت بضرر ملت ایران تمام شود جنک بین المللی شروع میشود ما نباید کاری بکنیم که این کار سبب جنک بین المللی شود و همسایگان دیگر از ما گله بکنند و شکایت بکنند جنابعالی تشریف ببرید و بوظیفه خودتان عمل بکنید يك نخست وزیر دولت مشروطه هستید تشریف بیایید به این مجلس لایحه را تقدیم بکنید و لایحه خودتان و از نظر خودتان دفاع بکنید والا خیلی سهل است که بنده بگویم ساعد یا گلشائیان اینطور نوشته اند من هم که مرضی ندارم و بنظر آقایان واگذار می کنم هر کاری که خودتان میخواهید بکنید تمام شد و رفت این وظیفه دولت مشروطه و نخست وزیر مشروطه نیست بروید آقا وظیفه خودتان را بشناسید و بمجلس بصورت يك نخست وزیر مشروطه بیایید .

رئیس - آقای دکتر بقائی
دکتر بقائی - بنده چندین مطلب بود که میخواستم برض آقایان نمایندگان محترم برسانم و استدعای بدل توجه مخصوص بکنم اول موضوع دانش جوین دانشکده پزشکی است . آقایان محترم اطلاع دارند که در چندی قبل برای موضوع انترنی یعنی کارروزی يك اعتراضی بعمل آمد و بعد از آن يك اقداماتی شدید و عده هایی باین اشخاص داده شد و این اعتراض رفع شد بنده در جریان اعتصاب اولیه وارد بودم و خیلی خوشوقت شدم از اینکه خانه پیدا کرد و با اولیاء دانشکده پزشکی هم صحبت

کردم که بعد از این يك عملی يك کاری بکنم . بلایم و يك تعدیل بیشتری نسبت به دانشجویان باید تا اینکه نظایر این موضوع تکرار نشود روی يك عملی که هنوز دلا بی ش بر من مجهول است يك دفعه آمدند و چند نفر از این دانشجویان را خارج کردند اینها کسانی بودند که بنیاید گی از طرف سایر دانشجویان با مقامات دانشگاه وارد مذاکره شده بودند يك اسمهایی روی اینها گذاشتند و بعضی ها را محروم از تحصیل کردند و بعضی ها را برای یکی دو سال اخراج کردند جوانانی که در یک سینی زندگی میکنند که هنوز مثل بزرگترها روحشان آلوده نشده و هست و جوانمردی و آزادی بیشتری دارند نتوانستند تحمل کنند که همکارانشان بجرم نمایندگی آنها اخراج بشوند باین جهت مجدداً اعتصاب کردند بنده در این اعتصاب دوم شرکت نکردم بدلیل اینکه در اوایل اعتصاب اولیه بنده احساس يك تحریکی کرده بودم در این اعتصاب دومی يك تحریکی از طرف مقابل از طرف بعضی مقامات وجود داشت بنده نخواستم وارد بشوم این حقیقت قضیه است که برض آقایان نمایندگان رسانیدم . و امیدوار بودیم که این قضیه بيك تربیبی رفع شود تا این که چند روز پیش يك عده از این دانشجویان آمدند در مجلس متحصن شدند در يك جلسه ای در خدمت جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی نمایندگان آنها پذیرفته شدند بنده هم بودم سایر آقایان نمایندگان جبهه ملی هم تشریف داشتند صحبت کردیم و قرار شد که این کار را تمام بکنند و عده هایی هم داده شد که مذاکرات شود تا پیرور بنده شنیدم که زدو خوردی بعمل آمده است و يك عده ای را مجروح کرده اند بنده پیرور عصر یعنی عصر جمعه رفتم بیمارستان یا قصد تفتیشی و در آنجا خود دیدم این دیگر نه روایت است نه خبر مجهول است دو نفر از دانشجویان که بشدت مجروح شده بودند بوسیله باتون پاسبانها یکی بمغز چند باتون خورده بود که يك حالت فراموشی و میشود گفت شبه اختلالی پیدا کرده بود و دیگری سکید و ممانه اش معیوب شده بود حقیقه برای این موضوع نمیتوانم يك صفتی بیدا کنم که در قرن بیستم در جاهای که ما با کمال وقاحت صحبت آزادی میکنیم صحبت دموکراسی میکنیم دانشجویان را کتک بزنند آقا پلیس بیاید دانشجویان را با باتون کتک بزند حقیقه من نمیدانم چه اسمی برای این میشود گذاشت و نمیدانم که دولت تا کی میخواهد راجع باین موضوعات خوشنود بداند تا بکجا برسد آقایان شما هاشم تان يك روزی جوان بودید يك عده اکثریت شما يك موقمی محصل بودید درس میخواهید میدانید که شخص محصل چه روحیه ای دارد نمیتواند قبول ظلم بکند قبول تبعیض بکند شما از يك طرف میکویید که ما روزه با کمونیزم میکنیم بسیار کار خوبی میکنید ولی شما این راهی را که پیش گرفته اید چهار آسبه نازا بست کمونیست پیش میرود جوان وقتیکه ظلم او را تبعیض را دید طبعاً میبود در يك دستگاه مخالف شما اگر میخواهید جلوگیری بکنید راهش این نیست که

کلی مخالفت کرد حرف زد توری بگویند که این
 میگویند که نه آنهایی که توده‌های هستند من در همین
 مجلس گفتم آنها را بگیرد بیاورید معا که محبتند
 گاهی نموده اند امدان را کنید و این پناه را از دست
 بکشید شاید بی همتا چیزی بگیرد که اگر کسی زیر
 بار یک تجمیلی نرفت توری باین عنوان بگیرند این
 یک چیزی است که دنیا را متأثر میکند که دانشجوی
 پزشکی که باید تصبلات خودش را تمام بکند و
 بی‌وشا و برادران و خواهران ما را ملاحظه بکنند این
 از دست پاسبان کتک بخورد بنده تقاضا میکنم که
 دولت بجای اینکه گوش بفرمائی بنده بهد بخوابد
 اینکه در مجلس هم که نشسته‌اند صحبت‌های آقای امامی را
 گوش بدهند برای بنده توجیه فرمایند والا تحقیق کنند
 رسیدگی کنند که چه کسی باعث شدن این ۱۱ نفر را
 از دانشگاه خارج کردند آن کسیکه باعث شد هر کس
 باشد پشت باید تعقیب شود و راجع بدستور زدن
 دانشجویان هم باید تعقیب بشود این یک موضوعی
 نیست که بشود سرسری گذراند این دانشجویان ما ذخیره
 ملی حیات این مملکت هستند این جوانان جوانهای این
 مملکت هستند نسل آتی مملکت ما هستند که مملکت را اینها
 باید اداره بکنند بنده من دولت باید کمال خوشوقتی
 را داشته باشد اگر یک دولت وطنخواهی باشد و ما هم
 همینطور که یک اساسی پیش آمده که این دانشجویان
 برای احقاق حق خودشان متشکل شده‌اند ما باید خیلی
 خوشوقت باشیم و باین چیز هائیکه اینها حق دارند
 رسیدگی بکنیم و حقتان را به خودشان بدهیم اگر
 یک جائی هم انحرافی حاصل هست باید اینها را در
 وه اول راهنمایی کرد باید اولیای دانشگاه که پدران
 اینها هستند بازرگوانی و منانت حل بکنند حقیقه
 من بی اندازه متأثر شدم وقتی که باین دو جوان که در
 بیمارستان خوابیده بودند و حالا آنجا هستند رو
 برو شدم هر کدام از آقایان اگر گرفتاریهای دیگر
 مجال بنده تشریف ببرند ملاحظه فرمایند بنده انتظار
 دارم که این دو نفر که آنجا مجروح افتاده اند وقتیکه
 من وارد شدم فوراً شروع کنند بغض دادن بدولت
 و دانشگاه و هر چه که هست برعکس دیدم با کمال ادب
 با کمال منانت گفتند که ما از استادان خودمان هیچ
 گله‌ای نداریم یک سوء تفاهمی شده یک عده فکر
 اینها را شویب کرده‌اند ما با استادان خود مان کمال
 کوچکی را داریم اینها پدران روحانی ما هستند این
 دو جوان مضرور این حرفها را زدن ولی من آرزو
 میکنم که کش یک دم شود این دو جوان در سر آن
 کسانی بود که تحریک به اخراج این ۱۱ نفر دانشجوی
 کرده‌اند در هر صورت امیدوارم که اولیای دانشگاه با سه
 ضرورت خود گذشتگی و متانت زودترین راحل کنند و
 دانشجویان هم بپذیرند که با حسن احترام و تمجید
 نسبت با ما این اولیای خودشان رفتار میکنند و امیدوارم
 که مقام دانشگاه از این حرفها بر کنار باشد موضوع
 دیگری که میخواستم عرض کنم اینکه آقایان
 و منضم در محترم خطاب دارند که در جلسه یک هفت بعد از
 مرحوم دهقان در مؤتقی که هنوز انفکار عمومی
 است و همچنان این گل نصیب قرار داشت بنده

بنوان دفاع مشروع دفاع از جان و حیات خود که با صلاح
 لزیم دفاع میگویند بوق المادی که روزنامه ایکه
 منتسب بحزب منته توده ایران است بطور غیر مجاز و معنی
 منتشر میشود استناد کردم هلثش هم این بود که در
 آن نشریه اسمی از من برده شده بود و ضمن تشریح
 بعضی اسرار ترور مرحوم دهقان اینطور فرض شده
 بود که حسن جعفری ما مور ترور کردن بنده و
 بکنتر دیگر بوده است و علت یک انقلاب روحی مرتکب
 قتل مرحوم دهقان شده است اشاره به آن نشریه فقط
 بعنوان دفاع مشروع بوده و باین عنوان آقایانیکه
 سابقه دادگستری دارند می دانند که برای رسیدگی
 یک موضوعی هر اطلاع و هر نامه‌ای ولو بدون امضاء
 و اسامی باشد باید طرف استفاده قرار گیرد و گمان
 می کنم یک همچو ماده‌ای باشد (شوشتری - بدون
 امضاء خبر باید امضاء داشته باشد) ولی این عمل
 بنده موجب سوء تفاهمی در خارج شد البته بنده از
 روزنامه‌هایی که این موضوع را حربه قرار دادند برای
 اینکه به من حمله کنند پایه جبهه ملی حمله کنند
 هیچ گله‌ای ندارم چون اینها وسیله ارتزاقشان همین
 حملات به ما هست زیرا اگر این حملات به ما نباشد
 کسی به اینها پول نمی‌دهد نه از شرکت نفت نه از کزن
 دوم ستاد که این روزنامه‌ها منتشر کنند و بخودی
 خود تعطیل خواهد شد (ابتهاج) آقایان
 حرف را میزنند (صحیح است جناب آقای ابتهاج
 شهردار سابق تهران (ابتهاج - افتخار بنده است)
 ولی چیزی که باعث شد این مطلب را بنده در اینجا
 عرض کنم این است که رادیو دولتی پریش با همان
 صدای ناخوار و آن لاطاللات را که در خارج از
 ایران نسبت بمقامات ملی ما منتشر میکرد با همان
 صدا از این اقدام سوء استفاده کرده و مرا بلند
 گوی حزب توده قلمداد کرده بنده از این فرصت
 استفاده میکنم که اعتراض شدید خود را از پشت این
 تریبون برض مجلس شورای ملی نسبت به این شایعات
 و اتهامات برسانم و تشریح میکنم که از همان موقعی
 که حکومت آقای ساعد را بعنوان خیانت بکشور
 استیضاح کرده بودم روش سیاسی خود را مخصوصاً
 نظر و عقیده خود را نسبت به احزاب دست چپ که
 متعصب و مؤمن بدیکتاتوری سرخ و اولیای مکرملین
 میباشند روشن کرده و از آقایان اجازه می‌خواهم که
 یک جمله از استیضاح خود را بررضشان برسانم چون
 در رادیو مطرح شده بنده مجبورم دوباره مطرح
 کنم این جمله را می‌خوانم « موضوع دیگری که
 برای آخرین بار تذکر میدهم عمل غیر مستجبی
 است که دولت بوسیله رادیو سعی می کند مرا بدست
 چپ و بیگانه‌انگاری بنده در باره این اسناد و این
 هلی که صفتش را عرض میکنم که نگویند تو همین
 کرده‌ای من حاضر که ملت ایران مرا در همین بیمارستان
 بعنوان خیانت و وطن فروشی سنگسار نمایند اگر
 چنانچه جناب آقای سردار فخر رئیس محترم مجلس
 که در تمام مراحل سیاسی ناظر فعالیهایی من بودند
 و جناب آقای ساعد نخست وزیر که فعلاً ستاور هستند
 و جناب آقای دکتر طاهری وزیر مشاور که فعلاً نماینده

الان در جریان است تا وقتیکه این اسرار کشف نشود
 و محرک حقیقی قتل مرحوم دهقان مکتشف نگردد
 ما مردم هیچکس در حال نگرانی و اضطراب باقی
 خواهیم بود و هر زمانی بیم این میرود که سیاستهای
 معوت و متضاد قصد جان ما را بشاید بیسر حکومت
 ملی لطمه تازه‌ای وارد سازند بنابراین من علاقند هستم
 بعنوان وظیفه اجتماعی که بر عهده هر کدام از ما است
 تقاضا کنم که هر چه زودتر معاکسه قائل بشوند
 چنانکه تنها صلاحیت رسیدگی این موضوع را دارد
 احاله گردد تا در ضمن تحقیقات و رسیدگی‌های قانونی
 راهی بعقبت بیایم و همین دلیل دو سؤال از مقام
 وزارت دادگستری و کشور کرده‌ام که تقدیم ریاست
 مجلس شورای ملی بنمایم که هر چه زودتر دستور فرمایند
 که دولت برای جواب حاضر شود یک موضوع دیگری
 باقی است که آنرا میخواهم خدمت آقایان عرض کنم
 و آن اینستکه بکوری چشم بنده و کلیه فضولهایی که
 بخوانند در امور مملکت دخالت کنند و مانع سوء
 استفاده‌ها را خیانتهاد داخلتهای کشورهای بیگانه را مورد
 ما بشوند بالاخره تا کمالات کتب تصویبنامه هشتاد و پانزده
 آن قرار داد کذائی مربوط به لکنتیو که در پشت
 همین تریبون عرض کردم امضای آن قرارداد خیانت
 بشکوره است بکمالات تصویب نامه با ماضی رسید اصولاً
 اگر یک عملی مطابق موازین قانونی و مقررات
 باشد و سوءسای نداشته باشد احتیاجی به دستور تصویب
 نامه مخصوصی ندارد . تصویبنامه میداند آقایان برای
 چیزهای خیلی استثنائی و چیزهای پیش‌بینی نشده‌است
 برای این قرارداد که بنده اعلام کرده ام و مجدد اعلام
 میکنم که کسانی که وارد در کار این قرارداد بوده‌اند
 خیانت کرده اند و حاضر اینها در هر محکه ای که
 بخواهید ثابت کنم برای این قرارداد سه تصویب نامه
 صادر شده ، تصویبنامه اولی از دولت آقای ساعد
 صادر شد برای این که معامله با کارخانه ایکه حائز
 حداقل و برنده مناقصه بود نشود و معامله با کارخانجات
 انگلیسی صورت بگیرد تصویبنامه دوم در خدمت جناب
 آقای منصور صادر شد که این لکنتیو را از انگلستان
 که میفرند بقیمت هشتاد هزار لیره گرانتر بخرند
 این را هم ما قبول داریم ، البته چون بعضی از رجال
 ما نوکر انگلیس هستند باستانی باجی بدولت انگلیس
 بدهیم ما اینها هم قبول داریم ولی این تصویب نامه
 سومی چیز عجیبی بود بالاخره چندین سال است که
 در این کشور ماملاتی با خارجه صورت گرفته چه در
 قسمت راه آهن و چه چیزهای دیگر هزاران قرارداد
 با خارجه بسته شده من نمیدانم چه لزومی دارد که ما
 برای این قرارداد بخصوص باید تمام مقررات را زیر
 یا بگذرانیم آقایان میدانند که هر قراردادی که بسته
 میشود یک ضمانت اجرائی لازم دارد و برای مدت
 تعویضش هم اگر تأخیری داشته باشد یک جریمه
 تأخیر، آن تصویبنامه دومی که صادر شد ممکن بود
 بگویند اما چون راه آهن الان سه سال است داد و
 فریاد زندگانه اشبه و لوازم لازم دارد و راه آهن دارد
 از بین میرود اگر لکنتیو نباشد چه طور میشود
 فلان میشود ، ما نتوانستیم از آنها بخریم اینها ۸۰
 دوسال دیگر راجع باین موضوع صحبت کنیم این موضوع

هزار لیره گرانتر دادند ما خریدیم تا این جایش را
 ما نتوانستیم قبول کنیم ولی این تهویبنامه سومی که
 همین چند روز صادر شده از فروشنده لکنتیو ها
 تضمین و تمهید نگیریم و جریمه تأخیر مطالبه نشود و
 به حسن نیت انگلیسیها اکتفا بکنیم برای اینکه معرف
 این کارخانه وزارت تجارت انگلستان بوده است و
 راجع بحسن نیت انگلیسیها هم در اجرای تمهیدات سال
 های سال است که آقایان هم شاهد و ناظر بوده‌اند و همه
 دنیا هم حسن نیتشان را شناخته اند احتیاجی به معرفی
 ندارد یک شاهد حسن نیتشان ۲۴ لکنتیوی است که
 در ۱۳۱۹ با فروخته اند که حالا یک قرارداد عجیب
 و غریبی بسته شده است البته قبل از وزارت جناب
 آقای دکتر منوچهرخان اقبال ، یکی موضوع لوله
 کشتی تهران است ، یکی موضوع باندا راه آهن
 است و چندین موضوع دیگری که کمال حسن نیت را
 در عدم انجام این قرار دادها نشان دادند معذک
 بازم با آنها قرار داد بستیم که احتیاج به تضمین و
 جریمه تأخیر ندارد اما علت اینها هم خدمت آقایان
 عرض کنم هلثش این است که همانطوری که عرض
 کردم کارخانجات انگلیسی زود تر از سه سال دیگر
 هیچ چیزی را نمیتواند تعویل بدهد توی این قرارداد
 که نسخه اولیه اش با امضای مستریبکه رسید ایشان
 بلندن تشریف بردند و بنابر این بود که همین قرارداد
 که میرند با ماضی برسد و در این تصویب نامه یک
 تعریکاتی کردند که یک تغییراتی داده شود و یک طرح
 دیگری امضاء شود توی قرارداد مستر ریگه و این
 قرار داد جدید ۱۶ ماه برای تعویل معین شده ولی
 دوماد دارد که با ستاد همین دوماد بدون هیچ مدرک
 دیگری روی همان قراردادی که با ماضی مستر ریگه
 رسیده شد خیانت اولیای وزارت راه و بنگاه راه آهن
 را ثابت میکنند ، طبق یکی از آن مواد نوشته است
 که ۱۶ ماهه تعویل میدهم ولی ضمانت اجراهمان حسن نیت
 است یک ماده دیگر نوشته است پولی را که باید
 حالا بپردازیم یک میلیون و سیصد هزار لیره بود و
 تا ۴ سال حق برگرداندن این پول را نداریم اینها
 که ۱۶ ماهه فروختند چرا تا ۴ سال حق برگرداندن
 نداریم من نمیدانم چرا و اگر دسر ۱۶ ماه تعویل
 بدهند که دیگر ما حتی باین پول تا ۳۱ سال دیگر
 نداریم نمیخواهد این واضح است ، اگر آقای
 دولتشاهی یک گندمی را سلف فروخته که سرخرمن
 تعویل بدهند و پولش را هم تعویل گرفته خوب
 باید گندم را سر موقع بدهند سرخرمن بدهند اگر
 سر موقع دادند پول هم مال خودشان است ولی در آن
 قرار داد فروش گندم مرقوم فرمایند که زودتر از
 ۲ سال طرف حق ندارد مطالبه پول خودش را بکند
 یعنی چه ! یعنی این که زود تر از ۲ سال شما خیال
 ندارید گندم را تعویل بدهید این قرارداد باندا راه‌ای
 مفتضح است که هیچ جوابی نمیشود برایش داد
 مسکن است بیاید یک سفسطه‌هایی بکنند ولی اگر
 بخواهند جواب بدهند بنده اول از این آقای دکتر
 اقبال سؤال میکنم شما چرا مدت ۴۵ روز پرونده

داده‌ام تمام آنها را گزارش دادند بنگه گله اگر شما در پرونده دیدید که من نوشتم این را از آنها بخرید بنده هر چه بگویم قبول دارم ...

دکتر بقائی - شما تصویب نامه را بهشت دولت بردید.

دکتر اقبال - تمام اینها را دولت آقاها ساعد و در دولت جناب آقای مصور الملک دولت تصمصیم گرفته بن ابلاغ کردند اجرا کرده‌اند شما می‌آید داد میزید ارباب ارباب این خوب نیست آقا والله خوب نیست، شرافت همدان خوب نیست ما هر روز صبح تا شب جان می‌کنیم در این مملکت زحمت میکشیم بعد می‌آید بیست این تریبون مجلس و می‌گوید ارباب ارباب این اصلاً شایسته و شأن این مملکت نیست که این حرفها زده شود این حرفها را زنی ما ایرانی هستیم برای این مملکت باید جان بکنیم و جان هم خواهیم کند و با این حرفها ما از میدان در نیرویم می‌داد بزند ارباب ارباب بنده یک ارباب بیشتر ندارم و آن ملت ایران است باز هم بشما می‌گویم ملت ایران ملت ایران (صحیح است احسن)

رئیس - آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - بنده هیچوقت میل ندارم که دنبال یک صحبت هائی بروم که اسباب تشنج و اختلال نظم جلسات مذاکرات مجلس شورای ملی بشود و خاطر هائی آزرده بشود اما متأسفانه می‌بینم که غالب مذاکرات در این جا طوری است که ایجاد نگرانی میکند و بنده از نقطه نظر خدمتگذاری و خیرخواهی مملکت و تمام آقایان این رویه را مناسب نمیدانم ممکن است خیلی حرفهای صحیحی باشد خیلی مطالب اساسی و مفیدی باشد اینها تصور میکنم که با نیش و یا سیخ و یا اینطور چیزها اظهار شدنش خوب نیست (صحیح است) و یک قدری هم حقایق را منتقل میکند در صورتی که مطالب صاف و پوست کنده و ساده گفته شود بعقیده بنده خیلی بهتر است (صحیح است) بنده در دو جلسه قبل راجع به نفت یک عرایض کردم بمجلس و این را بطور قطع عرض میکنم که هیچ نظری نداشتم جز انجام وظیفه و صلاح مملکت بنده چه عرض کردم گفتم که یک مطلبی موقوم مانده و اینطور موقوم ماندن صلاح مملکت نیست زیرا که این منبع عایدی مملکت است البته ما باید سعی بکنیم هر چه زودتر این حق خودمان را بگیریم هر چه ممکن هست البته هیچکس تردید نباید داشته باشد که بتوانیم زیادتر بگیریم (صحیح است) این قضیه در این زمان بنده یا در این دوره تقنینیه مطرح نشده بنده این را هم از روی کمال حقیقت گفتم و زرتنگی تویش نبود یک مطلبی است در دوره پانزدهم تقنینیه مطرح شده و این موقوم مانده (مکی) تکلیفش معلوم شد رد شد اینجا جواش داده شده (قبیه زاده - بگذارد حرف بزند آقای مکی) التفات کنید یک مطلبی در مجلس مطرح شد و آن مطلبی تمام شده تلقی میشود که منتفی بشود به تصمصیم مجلس اهم از مثبت یا منفی بنده هم حق

داشتیم بگویم یک مطلب معمولی است حالا اگر همین مجلس هم بمخواهد رد بکنند من مدعی نیستم من حقیقت را گفتم چرا گفته شود زرتنگی این چه زرتنگی است حقیقت گوئی مگر زرتنگی است بالاخره اگر تدبیری هم در کار باشد این سوء تمییر نباید بشود بنده عرض میکنم چه گفتم بمجلس و چه خواستم عرض کردم این مطلب باید تکلیفش معلوم شود (مکی - خودتان موافقید آقا؟) گوش بدهید آقا بالاخره باید که کمیسیون خاصی تشکیل بشود (مکی) - عقیده خودتان را بگوئید) و در آن کمیسیون مطرح بشود مطرح که شد البته له و علیه دارد هر کسی ایراداتی دارد توضیح میدهم مخالفتش معلوم میشود الان هم تقاضای دولت ما این است که یک کمیسیون خاصی تشکیل بشود از نمایندگان مجلس مرکب از نمایندگان شب که (دکتر مصدق - که مسئولیت لوٹ بشود) که در واقع از تمام مجلس شورای ملی است برسد باین قضیه و گزارش بدهد بمجلس و تکلیف این قضیه معلوم بشود اما این که فرمودند مذاکراتی با آنها بشود البته دولت مذاکراتی هم کرده است و بالاخره صلاح میدانند باین که این قضیه وقتیکه آمد بکمیسیون در اطراف آقا بحث بشود و مطالعه بشود وقت کافی بشود آفتوت رای مجلس درین باب معین بشود بعقیده بنده در اینکار هیچ تأملی نباید بشود این حرفها نا حسابی نیست این تعمیلی نیست این تعیین حق ملت ایران نیست بلکه تعمیم حق ملت ایران است و این هم بنده با کمال امتنان و با کمال ضمن الاصرار از مجلس شورای ملی تقاضا میکنم از مقام ریاست که دستور بفرمایند این کمیسیون خاص از نمایندگان شب تشکیل بشود و باینکار رسیدگی بکنند و تکلیف این کار را معین بفرمایند این یک عرض بنده، مطلب دیگر راجع باشاراتی بود که آقای دکتر بقائی در ضمن نطق خودشان کردند و استناد کردند بیک حرفهای پوچ بی اساسی که بعقیده من شایسته نبود در کرسی نطق مجلس شورای ملی اظهار بکنند (دکتر بقائی در پشت رادیو شایسته بوده؟) اگر ما بی ایراد گیری و بهانه باشم میدان خیلی وسیع است اگر بخواهیم وقت خودمان را صرف این حرفهای بی مورد بکنیم که متشنج میکند محیط مملکت را که با پستی سعی کرد و مساعد کرد برای انجام کارهای مثبت و مفید اما این چه معنی دارد هر حرفی را که میشود بیاید اینجا بگوید، من که یک مقام رسمی، یک شخص رسمی، رئیس دولت ایران هستم این اظهار را کردم که به چه وجه من الوجوه دستوری راجع به نفت بکسی داده نشده است که برود با رویا (صحیح است) حالا اگر یک کسی بخواهد برای رفع ایراد یا بنیاد نام عنوان اظهار بیاید یک اظهاری بکنند که آن اظهارش هم (دکتر بقائی - از مقام رسمی بوده) مقام رسمی کدام است (دکتر بقائی - رئیس رادیو بوده) کسی که بوظیفه خودش عمل نکند، در مقام رسمی باشد ولی یک حرف غیر منطقی و غیر اصولی بزند (دکتر بقائی - باید ثابت بشود) ثبوت ندارد آقا شما سندی دارید یا مدعی سندی دارید؟ چیزی که باو

دستور داده شده است اینست که تقاضا کرده بود برای رفع احتیاجات دستگامراد بود و چیزهایی بخرید چیزی که باو نوشته شده است پس سندی است سند اظهارات هوایی که نیست بنابراین جانداد که آقا این عنوان را اظهار بکنند (دکتر بقائی - پس باید معاکه اش بکنند این نمیشود آقای منصور چون دو مقام رسمی دوحرف متصاد زده‌اند یکیشان دروغ می‌گوید) یک کسی که در اداره برخلاف وظیفه رفتار بکنند، او مورد تعقیب اداری واقع میشود چنانکه اینجا شده است سانسکیونش این بوده این دیگر گمان میکنم برای سرکارها آدم نکته جوئی کافی است، اگر بخواهیم یک حرفهای واهی را شاخ و برگ بدهیم میدان بآن بدهیم اینکه صحیح نیست (دکتر بقائی - آن قسمت راجع با اعتبارات آن چیست؟ بالاخره اطلاع دارد از اعتبارات، رئیس تبلیغات هم هست) رئیس تبلیغات مگر رئیس اعتبارات هم هست؟ مگر در درخواستی که صادر میشود یک نسخه اش می‌رود پیش او؟ مگر کنترلور مالی هم هست شما چرا اینقدر ... (فرامرزی - زبان دولت است، تبلیغات زبان دولت است) زبان دولت وقتی است که (دکتر بقائی - دیگر وقت ندارد آقا) (همه نمایندگان) تکذیب من را قبول نکنید؟ (جمعی از نمایندگان - قبول داریم) خوب، قبول دارید تمام شد و رفت من هم عرض ندارم آقا تقاضا میکنم از آقای رئیس که دستور بفرمایند کمیسیون تشکیل شود

دکتر بقائی - باید معاکه شود تا معلوم شود که دروغ گفته

۴ - مذاکره در باب ارجاع موضوع نفت بکمیسیون

رئیس - درخواستی که آقای نخست وزیر کرده‌اند منطبق با ماده ۴۱ است که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۴۱ - در اول هر دوره تقنینیه هیئت رئیسه صورتی از طرحها و لوائیجی را که در دوره سابق موقوم مانده در اختیار نمایندگان می‌گذارد و صورتی نیز برای دولت ارسال میدارد، هر یک از آن طرحها یا لوائیجی که لزوم تجدید آن بوساطت پانزده نفر از نمایندگان یا بدخواست دولت تقاضا شود بترتیب متدرج در آئین نامه بکمیسیونهای مربوطه ارجاع و مورد شور قرار میگردد

سالار بهزادی - دولت اول باید وزیر دارائی را معین بکنند

رئیس - برای اطلاع آقایان این ماده را می‌خوانم که این درخواست دولت منطبق با این ماده است

دکتر بقائی - منطبق با این ماده نیست

رئیس - اما کمیسیون خاص باید برای مجلس باشد وقتی مجلس رای داد انتخاب میشود

دکتر بقائی - منطبق با این ماده نیست اجازه بدهید توضیح بدهم

رئیس - بکمرته دیگر این ماده را قرائت میکنم آقایان گوش بدهید

(ماده ۴۱ شرح سابق قرائت شد)

کلهبد - باید بکمیسیون اقتصاد برود

جمال امامی - بنده مخالفم

رئیس - آقای تیمورتاش در این قسمت نظری دارید؟

تیمورتاش - بنده عرض خیلی مختصر است و آن اینست که رئیس دولت درخواست میکند کمیونی برای رسیدگی بیک امر خاصی تشکیل شود. این درخواستی است که رئیس دولت کرده است و بنظر بنده همانطور که فرمودند میتواند و حق دارد که این درخواست را بکنند حالا اگر قرار است که مجلس در این زمینه رای بدهد که این کمیسیون باید باشد یا نباید باشد بنظر بنده زیاد لازم نیست برای اینکه این موضوعی است که هنوز در مجلس طرح نشده چون راجع به بررسی و رسیدگی در خواست نشده هیچ اشکالی ندارد

رئیس - آقای مکی بفرمائید (جمعی از نمایندگان - رای برای چیست؟) آقایان آئین نامه را گرفته‌اید گذاشته اید توی خانه تان، اگر میخواهید بفرمایید برای چیست که هر دفعه ما اینقدر اینها را مطرح نکنیم خواهش میکنم بکدامه هم که منزل هستد این را مطالعه کنید و باره ماده را بخوانید آقای صدرزاده

(ماده ۴۱ شرح سابق قرائت شد)

رئیس - حالا ماده ۴۰ را هم قرائت میکنم که چرا رای میگیریم.

(ماده ۴۰ شرح زیر قرائت شد)

ماده ۴۰ - مجلس بلا حظه اهمیت هر طرح یا لایحه قانونی میتواند بجای ارجاع بکمیسیون دائمی مربوطه یا بدخواست رئیس مجلس یا پیشنهاد پنج نفر از نمایندگان رای بدهد که از هر سه یا کمیسیون دو یاسه نفر برای عضویت کمیسیون مخصوصی جهت رسیدگی بآن طرح یا لایحه انتخاب شود و هر گاه طرح یا لوائیجی قانونی جدید مشابهی پیشنهاد شود توسط رئیس بهمان کمیسیون ارجاع میگردد بلزوم انتخاب مزبور بعد از توضیح مختصر رئیس یا یکی از امضاء کنندگان و نطق مختصر یک مخالف رای گرفته میشود

رئیس - پس باید کمیسیون با رای مجلس باشد و یک مخالف هم توضیح بدهد (نورالدین امامی - بنده بوجوب همین ماده اخطار آئین نامه ای دارم) بفرمائید

نورالدین امامی - دولت صلاحیت ندارد این کار را بکنند، بوجوب درخواست رئیس یا ... از نمایندگان اینکار را باید بکنند

رئیس - با رای مجلس است، بنده هم اگر تقاضا کنم باید مجلس رای بدهد. بفرمائید آقای مکی

مکی - اجازه بدهید آقایان، اول این طرح مطابق همین آئین نامه قابل طرح نیست در مجلس برای اینکه در همین ماده که خوانده شد میگوید اول دوره و الا آن ماه از اول دوره گذشته و اول دوره نیست بنا بر این با این ماده منطبق نیست ثانیاً گذشتن قوانین در مجلس یک تشریفات دارد این لایحه با چند کمیسیون کار دارد با کمیسیون بودجه کار دارد

برای اینکه دخل و خرج مملکت در این لایحه باید حساب شود بکمیسیون خارجه باید برود برای اینکه با یک کمیونی خارجی است یعنی باید دولت بیگانه است که تقاب یک کمیونی را پرورش انداخته است، بکمیسیون اقتصاد ملی باید برود چون در تجارت مملکت و در اقتصاد مملکت تأثیر دارد، این قانون روی فرس مازور بمجلس آورده و خواستند اینرا بعلق ملت ایران بچسباند، متأسفانه از نظر شرکت نفت و خوشبختانه از نظر ملت ایران نتوانستند یعنی برای ملت ایران قابل هضم نبود، یک کتاب راجع باین قرار داد ایراد هست که راجع باین لایحه گفته شده حالا دولت بگوید که این برود بیک کمیسیون مخصوصی همین جواب این ایرادات باید داده بشود ما اعتراض داریم که شرکت نفت حقوق ملت ایران را غصب کرده و نسبت به ما حتی از این سعود، از بحرین از کشور هائی که جمعیشان، شهرشان، نمیدانم سایر چیزهایشان نه تنها با ما قابل مقایسه نیست بلکه در حکم یک شهرستان ایران هم حساب نمیشود از آنها هم با ما کمتر دارند حساب میکنند آنوقت ما بیائیم اینجا به نشینیم و این خیانت بزرگ را نسبت بملت ایران بکنیم بگوئیم ۶ شلینگ بگیریم این سعود یک لیره میگیرد آنوقت ایران ۶ شلینگ بگیرد حتی از بحرین هم کمتر بگیرد باونز و نولاهم قابل مقایسه نیست و نوز و نولایه دلار و هفت سنت میگیرد این خیانت بملت ایرانست و خیانت به نسلهای آینده ایرانست و این حق مانیت که اینکار را بکنیم و اگر هم بکمیسیون خاصی می خواهند بپیرد اول دوره باید دولت تقاضا کرده باشد

رئیس - آقای جمال امامی (صفائی - بنده اخطار نظام نامه دارم) طبق ماده ۴۱

ماده ۴۱ اخطار نظام نامه نیست بفرمائید آقای امامی

جمال امامی - تاروژی که اصول سبیل از این مملکت رخت برنندد ما نمیتوانیم پیش برویم، در این موضوع هم سبیل از طرفین است بنده استنباط کردم که آن آقایان میخواهند این قضیه مطرح نشود این آقایان هم میخواهند برود در کمیسیون، برود در کمیسیون چه بشود؟ شما میدانید بنده هم میدانم، و کلا هم میدانند که این طرحی که داده اند قابل قبول مجلس شورای ملی نیست (صحیح است) پس بنا بر این برود بکمیسیون چه کند؟ دو ماه برود در کمیسیون معطل بشود بعد بیاید اینجا بگوئیم آنرا بپیرد بروید یکماه دیگر صحبت کنید بیائید اینجا سه ماه دیگر هم اینجا معطل بشویم ملت ایران هم برهنه بماند، این بازی این آقایان است، سه ماه دیگر هم برود چهار ماه بعد هم باز بیاید اینجا همین کشمکش را داریم بمجلس هم خانه پیدا میکنند شرکت نفت هم پولش در جیبش ماهم برویم بپیریم، بنده مخالف این هستم که برود بکمیسیون بنده موافقم که مجلس شورای ملی فوراً تصمصیم بگیرد که این طرح قابل قبول نیست و منافع ما را حفظ نمیکند، منافع ما را تأمین نمیکند، و اختیار بدهند دولت یکماه برود مذاکره کند طرح جدیدی

بیاورد بمجلس و بگذاریم صدای این آقایان بریده شود

رئیس - تامل بفرمائید یکماه ۲۲ ماه راجع بکمیسیونهاست که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۲ - کمیسیونها بعد وزارتخانه باضمم مجلس و کمیسیون امور استخدام و کمیسیون امور اجتماعی در هر سال مقارن انتخاب هیئت رئیسه در مجلس برای مخفی و اکثریت نسبی برای ملت یکسال انتخاب میشوند. همه اعضای کمیسیونها باستانی کمیسیون عرایض و محاسبات که ۶ نفر خواهند بود مطابق تشخیص هیئت رئیسه از دوازده الی هیجده نفر خواهند بود. علاوه بر کمیسیونهای مذکور مجلس می تواند در مورد احتیاج کمیسیون های فوق العاده و مخصوصی برای وظایف معینی انتخاب نماید.

رئیس - بهر حال این اختیار همیشه با مجلس است ولی بنده می بینم آقایان متوجه این مواد که باهم یک قدری مغایرت دارد نیستند بنا بر این بنده تصور میکنم بعد از این لایحه ای که آقای وزیر جنک دارند و بمجلس تقدیم میکنند یک تنفسی بدهیم که آقایان دقت کنند و توجه بکنند هم بماده ۲۲ و هم بماده ۴۱ و بعد تصمصیم بگیرند آقای نخست وزیر

صفائی - آقا بنده اخطار دارم این توضیح بنده مؤثر است در موضوع اجازه بفرمائید عرض کنم (دکتر شایگان - بنده هم اخطار نظام نامه ای دارم)

تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر

نخست وزیر - اولاً بنده یک لایحه ای دارم که راجع بسازمان عمومی اداری کشور است که ترتیب تشکیلات اداری در مرکز و در شهرستانها و استانها تعیین میکند و وظایف خاصی را که این تشکیلات دارند و آن قسمت از امور را که باید تشکیلات محلی خودشان انجام بدهند با کمک انجمن ها و مقامات محلی که تأسیس میشود این لایحه را تقدیم میکنم اما راجع باین موضوع کمورد بحث است آقای مکی وارد اصل موضوع شدند که محلی یا داده میشود یا داده نمیشود ماهه این حرفها را خیال داریم در کمیسیون طی کنیم و تصور میکنم برای بحث بکمیسیون و فرضاً یک لایحه ای هم الان اگر بمجلس بیاید بعد برود بکمیسیون، یک لایحه ای هم که ناقص مانده یاد اطرافش حرف است باید برود بکمیسیون هم آقای جمال امامی و هم آقای مکی هر دو کار را سلی سهل گرفته اند (جمال امامی - سهل نکرده ایم خواستیم اصول سبیل را بر طرف کنیم این طرح خواهد ماند) این چه فرمایشی است آقا این مطلب مهمتر از اینست که این طور تلقی بکنیم ملاحظه بفرمائید گمان می کنم همین منظور همه آقایان است که در مورد یک موضوع مهمی کمورد

دکتر شایگان - آقای بنده اخطار نظامنامه ای دارم بر طبق ماده ۷۶

۶- بقیه نامه ها در مراجع بار جاع موضوع انطباق کمیسیون

رئیس - آقای دکتر صبر کتیب آقای صفائی هم اخطار نظامنامه ای دارند ، بعد از ایشان بفرمائید .
صفائی - اصلاً بنظر بنده تمام این بحثها صحیح نبوده و توجه ماده ۴۱ ناظر بلوا یعنی است که در دوره قبل تقدیم شده باشد ولی سیر قانونی خودش را نکرده باشد لایحه نفت اینطور نیست در دوره ۱۰ سیر قانونی خودش را کرده و در مجلس مطرح شده برای اینکه آقای مکی رویش بحث کرده است پس اگر این سیر قانونی خودش را نکرده بود و در کمیسیونهای مربوطه مطرح نشده بود و تصویب نشده بود آقای مکی چهار روز در مجلس روی چه صحبت کرده بودند ؟ اجازه بفرمائید پس این مشمول ماده ۴۱ نیست .

رئیس - این یک نظری است که شما دارید آقای صفائی ولی اینطور نیست بالاخره روی این موضوع مجلس بایماری بنده و رای نداده است .

صفائی - این در دوره ۱۰ بکمیسیونهای مربوطه احاله نشده بود ؟ کمیسیونهای مجلس نظر داده اند یا نداده اند ؟ (شورتی - نظر ندادند ، با قید فوریت بود) پس به کمیسیون نرفته بود ؟ اگر نرفته بود که بنده عرضی ندارم .
رئیس - آقای دکتر شایگان .

دکتر شایگان - بوجوب ماده ۴۰ (کشاورز صدر ماده ۷۶ فرموده) آن ماده ۷۶ برای این بود که بنده اجازه اخطار بدهند ولی اخطار آیین نامه ای که هست متکی بر ماده ۴۰ و ۴۱ است در ماده ۴۰ ذکر شده است که مجلس بلا حصر و ملاحظه است بر طرح لایحه قانونی میتواند بجای ارجاع بکمیسیون دائمی مربوطه با درخواست رئیس مجلس یا پیشنهاد ه نفر از نمایندگان رای بدهد که از هر شعبه یا کمیسیون دو یا سه نفر برای عضویت کمیسیون جهت رسیدگی باین لایحه انتخاب شوند ارجاع بکمیسیون بنا بر این صورت پذیر نیست باید ارجاع شود به شعب (بعضی از نمایندگان - خیر اینطور نیست) اجازه بدهم مطلب دوم ایست که یعنی که آقای نخست وزیر کردند دو موضوع مستقل است یکی موضوع ایست که این لایحه دوباره بیاید مطرح شود یکی موضوع کمیسیون است این دو چیز علیحدت است اول با هم تعلق دارند هر دو یکی به بینیم غیر هست لایحه ای که با صورت در آمده دوباره بیاید برای طرح نیست این را اگر مطرح کردیم آنوقت این پیشنهادی که آقای نخست وزیر کرده اند این پیشنهاد در

بسیار منظم بنظر بنده این کار صورت پذیر نیست دلیل اینکه در این ماده ۴۱ ضمیمه از طرفت است که مجلس در آن باب اظهار نظر نکرده (بنویس - و لایحه) ولی یک طرحی که آمده است در مجلس و مخالف و موافق در اطراف او بحث گزیده اند و از مجلس تجاوز کرده این مطالب بلند است از رسیدن و آن قضایای صعب و فریب واقع شده و همه آن را طرف گزیده اند این بعنوان امر غیر مستقیم آوردن صورت پذیر نیست اگر این لایحه طرح نشده بود اولاً آوردنش صحیح بود برای چه برای اینکه وقتی طرح نشده بود اگر میآورد دولتی دولت میگفت من موافق این هستم اگر میخواهد این لایحه ای را که ملت ایران مخالفت صحت کرده بیاورد شرط اول که جناب آقای دکتر مصدق هم فرمودند اینست که دولت بگوید موافقم اگر نگوید موافقم این مردود است این قابل طرح مجدداً نیست (صحیح است) اگر طرح نشده بود و هنوز هیچکس نه مجلس نه ملت ایران در این باب بحثی نکرده البته چنین طرحی طرحی است بقول فرنگیها آمورف یعنی رنگی ندارد اما این طرحی که ملت و مجلس اینطور در مقابلش مقاومت کرده ملت ایران آن را رد کرده است و مردود دانسته یکی از دو صورت باید در بیاید یا مردود است یا اینکه وزیر مسئول یا رئیس الوزرای وقت بگوید که من موافقم و امضاء بکنند تا بتواند مطرح بشود .

۷- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر جنگ

رئیس - آقای وزیر جنگ .
وزیر جنگ - بطوریکه نمایندگان معترم استحضار دارند افسران بازنشسته ارتش از لحاظ حقوق بازنشستگی بچهار تقسیم میشوند :

- ۱- افسرانیکه مشمول قانون بازنشستگی ارتش مصوبه ۱۳۱۴ با مقررات قدیم یعنی یک هشتم و یک شصتم و یک پنجاهم حقوق ثابت ضرب در سنوات خدمت بدون منظور نمودن سایر مزایا بازنشسته شده اند .
- ۲- افسرانیکه طبق تصویبنامه مورخه ۹-۵-۱۳۲۰ با یک سی ام حقوق ثابت ضرب در سنوات خدمت بازنشسته شده اند .
- ۳- افسرانیکه طبق تصویبنامه مورخه ۲۴-۱۲-۱۳۲۰ لغایت ۱۷-۱-۲۸ با یک سی ام حقوق ثابت و ارزش جیره و علق ضرب در سنوات خدمت بازنشسته شده اند .
- ۴- افسرانیکه طبق قانون مصوب ۱۸-۱-۲۸ یک سی ام حقوق و کلیه مزایا ضرب در سنوات خدمت بازنشسته شده اند و در بین افسران حقوق اغضاضی که در سالهای قبل از تصویب قانون و مقررات اخیر بازنشسته شده اند با حقوق افسران بازنشسته فعلی تفاوت کلی دارد و افسران مزبور اکثر از لحاظ زندگی سخت در مضیقه هستند بنا بر این برای رفاه حال بازنشستگان منظور و از لحاظ اینکه اساساً حقوق بازنشستگی هموم افسران تابع مقررات واحدی باشد (غیر از تعدادی از امراء بازنشسته که شورای عالی ارتش آنها را محتاج مساعدت نمیداند) ماده واحده زیر تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم :

۸- بیانیه آقایان وزیر فرهنگ و رئیس راجع با اعتصاب دانشجویان

رئیس - آقای وزیر فرهنگ .

راجع باین اعتصاب دانشجویان دانشگاه پزشکی برض نمایندگان معترض برسانم .
چون تصمیمات انضباطی را که اخیراً دانشگاه نسبت به چند نفر از دانشجویان اتخاذ کرده است در محافل مختلف و در جراند بوجهی تمجید کرده اند که با واقع و حقیقت وفق نمیدهد و متأسفانه این نوع تمجید ناصواب حتی در مجلس شورای ملی هم انعکاس پیدا کرده است اینصواب لازم دانستم برای رفع شبهه در این باب مختصر توضیحی برض برسانم .
چندی قبل دانشجویان دانشگاه پزشکی تقاضا کردند امر کارورزی تعیین باین معنی همه آنها از آن استفاده کنند باینکه کارورزی معمولاً جزء برنامه دروس نیست و در کشور های دیگر عمومیت ندارد تقاضا مورد قبول یافت و با وزارت بهداشتی مذاکره بعمل آمد تا برای این منظور بیمارستانهای آنوزارتخانه نیز مورد استفاده دانشگاه پزشکی واقع شود .
با این مقدمه دیگر مداخله دانشجویان در کیفیت اجرای این منظور و تقاضای آنها مبنی بر اینکه بیمارستانهای وزارت بهداشتی باید ضمیمه دانشگاه پزشکی شود و اعتصاب آنها هیچ مورد نداشت و موجب کمال تأسف شد خاصه که در ضمن اعتصاب از بعضی دانشجویان اصالی سرزد که شایسته وابستگی یک دستگاه علمی نبود از اینرو دانشگاه پزشکی ناگزیر با اتخاذ تصمیمات انضباطی کردید بیکانه موجب این تصمیمات این بود که دانشجویان از موضوع اصلی منحرف شده در ضمن اعتصاب مطالبی را عنوان کرده و دست با اقداماتی زدن که بپیچیده مربوط بکارورزی و امور دانشگاهی نبود و با مقررات و سنن معموله دانشگاه مخالفت داشت و ضمناً دانشجویان مزبور از اهانت با استادان خود که باید مورد احترام باشند چیزی فروگذار نکردند بنا بر این نباید تصمیمات دانشگاه را بنحو دیگر تعبیر کرده و تصور نمود که

عده ای بعنوان داشتن نمایندگی دانشجویان مشمول مقررات انضباطی شده اند زیرا در میان این عده کسانی هستند که ابد است نمایندگی دانشجویان را در این جریان نداشته اند بعد از اتخاذ این تصمیمات دانشجویان مجازات شده و چند تن از آقایان آنها و عده ای افراد غیر دانشجویان خواستند مانع آزادی عمل سایر دانشجویان که حاضر بدادن امتحانات بالینی بودند بشوند و از این رو در بیمارستانها که باید محل سکونت کامل و آسایش بیماران باشد ازدحام کردند و باعث اختلال امور بیمارستانها و ناراحتی بیماران گردیدند چون تأمین آسایش بیماران مورد کمال توجه عموم است بوسیله مأمورین انتظامی از ورود دانشجویان سالهای اول دانشگاه که حق حضور در بیمارستانها را ندارند و افراد مغل دیگر جلوگیری بعمل آمد بین خود دانشجویان نیز که از ابتداء اختلاف نظر موجود بود در حین امتحانات منازعاتی روی داد .

در خلال کلیه این اتفاقات اولیاء دانشگاه پیوسته دانشجویان را اندرز میدادند و سعی مینمودند که آنان را از اعتصاب بازدارند و باین جهت در این روزها در

را از اصرار خلاف رویه باز دارند ولی متأسفانه این نصاب در عده ای از آنها تأثیر نکرده مفید واقع نشد .
چنانکه آقایان نمایندگان معترم میدانند اولیاء دانشگاه بر حسب وظیفه ای که بهمده دارند همواره در تربیت دانشجویان متنتهایی علاقه و کوشش را مبذول داشته و میدارند و اگر در این مورد با اتخاذ تصمیمات نسبتاً شدیدی ناگزیر شده اند که در نظر بعضی جور فاحش جلوه کرده است این جوری است که بتعمیق ناشی از نهایت علاقه استاد است و از مهر پدر برتر است و هوچوقت نباید آنرا با دلسوزیهای دیگران مقایسه کرد زیرا اغلب این دلسوزیها روی مقاصد خاصی انجام میگردد که عموم دانشجویان باید از آن بیزار باشند با تمام این کیفیات و بنا بر همان علاقه پدرانه ای که نسبت بدانشجویان هست اینک که این آقایان از کرده خود پشیمان شده و تقاضای عفو میکنند اولیاء دانشگاه در نظر دارند تقاضای آنها را در شورا های مربوط مطرح سازند و نسبت بتصمیمات متخذ تجدید نظر ارفاق آمیز بعمل آورند .
متأسفانه طبق آخرین خبری که رسیده است دیروز عصر با وجود اینکه فرار بود عده ای از دانشجویان که در امر امتحانات اغلال میکردند از ادامه عملیات خود دست بردارند تا محیط آرامی برای تجدید نظر مباحث شود .

مذللک این عده مانع جریان امتحانات شده اند من ناچار هستم رسماً اعلام دارم که با ایجاد این تشنجات و افتشاشات و با این عمل ضد توفیق این عده که از یک طرف اظهار ادب کرده و مقام ریاست مجلس شورای ملی را واسطه قرار می دهند و از طرف دیگر عملیات سابق خود را تعقیب مینمایند و از انتشار مطالب خلاف واقع در جراید خودداری نمیکند دانشگاه نسبت باظهار ندامت و معذرت خواهی آنها اطمینان حاصل نکرده و نخواهد توانست با نظر ارفاق در تصمیمات خود تجدید نظر بعمل آورد .

با اینکه من شخصاً امیدوارم این عده از دانش جوان طبق تمهیدی که در برابر ریاست معترم مجلس شورای ملی کرده اند از این بیعت طوری رفتار نمایند که شورای دانشگاه پزشکی و شورای دانشگاه بتوانند در محیط آرام تقاضای آنها را مورد مطالعه قرار داده رای خود را اعلام دارند در خانه لازم میدانم این نکته را تذکر دهم که چنانکه برخاطر معترم آقایان پوشیده نیست دانشگاه تهران بیک از آبرومندترین دستگاه های این کشور و موجب سر بلندی ملت ایران است . این مؤسسه بزرگ علمی که امروز از نه دانشگاه تشکیل یافته و متجاوز از پنج هزار دانشجو برای احراز تخصص در رشته های مختلف علوم و فنون در آن تحصیل میکنند در چند سال اخیر دائماً راه ترقی و کمال را پیموده است و مخصوصاً دانشگاه پزشکی آن اینک بصورتی درآمد که بشهادت دانشمندان و رجال خارجی که آنرا دیده اند در کشور های شورویانه و خاور نزدیک کم نظیر میباشد شکی نیست که این درجه پیشرفت در نتیجه توجه و

نهایت اهل حضرت هدایون شاهنشاهی و سلامت دولت و نمایندگان معترم ملت پسر گردیده است و در این زمینه تاکنون احتیاجی بدداخله جوانان دانشجو و اعتصاب آنها نبوده و از این بیعت هم احتیاجی نخواهد بود .
رئیس - بنده خودم بیاناتی در این قسمت دارم و به هیچکس هم اجازه نمیدهم از روزی که دانشجویان اخراجی با یکدیگر میگویند که از آنها طرفداری میکردند بعنوان نظم بمجلس آمدند بنده شخصاً و بوسیله آقای دکتر معظمی نایب رئیس مجلس شورای ملی در کار آن ها اقداماتی کردیم بنده آنوقت نبودم که چه جریانی پیش آمد و خیلی متأسفم که چرا کار باید باینجا منتهی شود چون هر کاری را در موفقی که کوچک است باید جلو گیری نکرد بنده فکر میکنم مصلحت مملکت بر هر چیز مقدم است تمام قوانین ، تمام دستگاهی که ما میخواهیم برای خیر عامه و مصلحت مملکت است (صحیح است) آنها بتظلم آمده اند که ما را اخراج کرده اند آقایان تصدیق مینمایند وقتی که دانشجویی ده سال ، دوازده سال تحصیل کرد و دوسال دیگر مانده که براد برسد این را اخراجش کنند این حکم عادلانه ای نیست . البته در این حال بنده تصدیق میکنم که آنها باید بطوریکه بخودشان هم گفتند باید نظامات مملکت و مقررات دانشگاه ، قوانین و آیین نامه ها را رعایت بکنند و معترم بشمارند ولی آنها همه میگفتند که ما این کار را کرده ایم بعد از آنکه مقررات را اجرا کردیم و نتیجه نگرقتیم مایوس شدیم و حالا بعنوان تظلم بمجلس شورای ملی آمده ایم حتی من آنها گفتم که اگر دانشگاه های دیگری یک رویه اعتصاب یا مخالفت از مقررات پیش بگیرند اینقدر مؤثر نیست که دانشگاه پزشکی برای اینکه دانشگاه پزشکی بالاخره کارش تاس با مردم با خانواده ها با همه چیز مردم است شما اگر خودتان را بد معرفی بکنید سلب اعتماد عامه میشود حتی گفتم اگر استادان شما بقول شما را یک تنبیهی کردند که در این باره سندی ما گفته جور استاد به زهر ریزر باید قبول و تحمل نمایند آنان آنها با اظهار ندامت حاضر شده اند من معتقد نیستم که بگذاریم یک روح عدم اصلاح در کارها پیش بیاید بنده معتقدم باید تمام کارها و تمام وسائل را با روح صمیمیت حل کرد در این قسمت باید اقدام کرد و من اقدام میکنم تقاضا دارم از آقایان استادان که این کار را هر چه زودتر حل کنند (صحیح است - احسن) چون پیشنهاد نفس رسیده با موافقت آقایان ده دقیقه تنفس داده میشود .

(در این موقع یک ساعت و پنجاه دقیقه قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و یک ربع ساعت بعد از ظهر مجدداً تشکیل گردید)
رئیس - آقای نخست وزیر
نخست وزیر - در خصوص موضوع نفت که مذاکره شد راجع به ترتیب مطرح شدنش در کمیسیون بطوریکه خاطر آقایان معترم مستعرض است نظر این بود که زودتر و بیک وسیله عملی تر و

سهل تر این کار که موقوف مانده تحت شور و هیاهو نوازش رفع شود بنا بر این بنده تقاضا میکنم آن لایحه موقوف دوره پانزدهم تقنینه بکمیسیون ارجاع شود در کمیسیون در اطراف لایحه و نوازش بحث شود تا تکلیف معین شود البته در کمیسیون دولت حاضر خواهد شد توضیحات و دلالتی که بوده است برای آن لایحه اظهار خواهد کرد و ضمناً توضیحاتی را که آقایان نمایندگان اعضای کمیسیون خواهند داشت استماع خواهد شد و یک مذاکره کافی خواهد شد کزودتر نتیجه باستحضار مجلس برسد و تکلیف این کار که از اهم مسائل مملکتی است زودتر معین شود اما در باب کمیسیون بنده ابتدا تصور کردم که یک کمیسیونی باشد مرکب از نمایندگان منتخب همه جا بهتر است برای اینکه همه مجلس در واقع آنجا هستند (صحیح است) بعد بعضی از آقایان اظهار نظر کردند و گفتند معمول است که بکمیسیونهای مربوطه رجوع میشود این برای دولت زیاد فرق ندارد دولت عقیده اش بکمیسیون منتخب از شعب است حالا هم عرض میکنم باین طریق یا بطریق ارجاع بکمیسیونها تقاضا میکنم از مقام ریاست که بمدام مذاکرات زیاد و کافی که شده است حالا تکلیف این کار را معین بفرمائید .

رئیس - اگر مقصود انتخاب از شعب باشد باید مجلس رای بدهد و حالا هم عده برای رای کافی نیست اگر آقایان آمدند عده کافی شد رای گرفته میشود نخست وزیر - اگر آقایان بعد از کافی حاضر نیستند ممکن است بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود

رئیس - اگر مقصود انتخاب از شعب باشد باید مجلس رای بدهد و حالا هم عده برای رای کافی نیست اگر آقایان آمدند عده کافی شد رای گرفته میشود نخست وزیر - اگر آقایان بعد از کافی حاضر نیستند ممکن است بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود

فقیه زاده - اجازه میفرمائید بنده اخطار دارم
رئیس - بفرمائید

فقیه زاده - مطابق ماده ۱۲ نظامنامه نماینده ای که وارد مجلس شد باید قسم بخورد بنده میخواستم عرض کنم آقای خزینه علم مراسم سوگند را بعمل بیاورند
رئیس - بلی بنده میدانم فقط آقای خزینه علم مراسم سوگند را بعمل بیاورند و جلسه را ختم میکنیم و جلسه بعد به سه شنبه موکول میشود آقای معاون وزارت دارائی بفرمائید

۹- تقدیم لایحه یک دوازدهم بوسیله معاون وزارت دارائی با قید فوریت و تصویب فوریت آن
فروزان - بطوریکه خاطر معترم آقایان مسبق است بوجه الان تحت مطالعه و بررسی کمیسیون بوده است و با اینکه بلا انتفاع آقایان دارند کار میکنند مذلک باین ماه نرسید بنا بر این باز دولت مجبور شد که لایحه یک دوازدهم را تقدیم بکند بلکه برای ماه آینده بوجه برسد
رئیس - طبع و نشر میشود و بکمیسیون ارجاع میشود
پالیزی - در جلسه گذشته مقرر بود که جلسه امروز بوجه مجلس مطرح شود

